

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
szenk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

I. Diszter 2. II. 8.

Di. Ramasetter Róbert

ÁRA

— — 850
— — 460
Budjvre — — 240
napra — — 85
ám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestbe — — 5.—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — — 1.50

1925 február 10 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 33 szám

5685. Sövat 16

A megbukott háboru

A lassankint lecsendesedő görög-török konfliktusnak van egy olyan tanulsága, amely nem csupán a külpolitikai kérdések specialistái számára nagyon jelentős. Az angorai parlamentben a többség vezére ugyanaz a tábornok, aki igen széles jogokkal fölruházva került a török köztársaság elnöki székébe. Más országokban éles demarkációs vonal szokta elválasztani a törvényhozást az állam fejétől, de az egyébként kezdetleges angorai parlament ülésében van egy külön nagy páholy, ahonnan Musztafa Kemal pasa figyeli a nemzetgyűlés tanácskozásait és a török kamarának még nem volt olyan fontosabb ülése, amelyen hiányzott volna páholyából a Ghazi jelzővel kitüntetett és köztársasági elnökké választott tábornok. Ghazi tudvaleg az annyit jelent, mint győztes és így jelzi azt, hogy Kemal pasa a győztes hadvezér jogán került a török köztársaság élére.

Ma már lepezett és palástolt formában, de azért katonai uralom van még Görögországban is. Többé nem a hadsereg forradalmi csoportjainak vezérkara kormányozza Görögországot, de azért az egyes politikai pártok és az egyes politikuskok sulya sok tekintetében attól függ: milyen katonai háttér áll mögöttük és milyen katonai támogatásra van kilátásuk szükség esetén. A görög kamara karzatán nincsen hivatalos páholya a hadseregnek, de ez a külsőség nem sokat jelent és a görög tisztikar befolyása a politikai események menetére nem sokkal kisebb, mint amilyen sulya van Musztafa Kemal pasa szavának és akarátának az angorai nemzetgyűlés tanácskozásainál és határozatainál.

A patriarka-kérdést látszólag az tette igen veszedelmessé, hogy a kiutasítás által éles elentébe került egymással két olyan ország, melyek közül az egyikben és a másikban nagy politikai befolyása van a hadseregnek. Ebből arra lehetett következtetni, hogy a kiutasítás könnyen vezethet majd háborus konfliktusra, annál inkább, mert a gyors diplomáciai megoldás lehetőségét nem igen lehetett megtalálni. De az a mód, amint a nagyhatalmak diplomáciája kezelte a görög-török konfliktust, nyomban elárulta, milyen kevésbé hisznek a nagyhatalmak diplomatái abban, hogy a látszatra veszedelmes görög-török konfliktus komoly következményekkel fog járni. A nagyhatalmak optimizmusának volt egy igen egyszerű oka: Londonban vagy Párisban nem sokat foglalkoztak a patriarka-kérdés részleteivel, csak éppen tudták azt, milyen kevésbé vannak meg, vagy inkább milyen teljesen eltűntek a háboru pszichológiai előfeltételei Athénben és Angorában egyaránt. A háboru politikája nem érvényesülhet, ha nincsen mögötte pszichológiai háttér; és ez a háttér ma csak olyan teljesen hiányzik Angorában, mint Athénben.

A háboru évekkkel előbb kezdődött Görögországban és Törökországban, mint a nagy európai hatalmakra nézve, azután pedig évekként tovább tartott, mint a nagy európai hatalmak frontján. A görög és a török politika, a görög és a török közvélemény tehát teljes alaposan megtanulta a háboru keserves lelkéjét: megtanulta a lecke katonai, politikai és gazdasági részét egyaránt. Ahol pedig tudják, mit jelent a háboru, ott nem érvényesülhet és nem is igen mozdulhat meg a politikai konfliktusok fegyveres elintézésének pártja, ha ugyan van ilyen párt.

Sokkal kisebb okok alapján tartották más-
kor kikerülhetetlennek a háborus konfliktust
és ezt a kikerülhetetlen elintézési módot vá-
lasztották akkor, ha a békés elintézés módja
és lehetősége sokkal egyszerűbben, sokkal vilá-
gossabban bontakozott ki, mint a görög-török kon-
fliktus esetében. De azok az országok, amelyek

könnyű szívvel merték vállalni, vagy merték volna vállalni a háboru politikájának kockázata-
tát, még nem tudták azt a leckét, amelyet
drágán és nehezen, de most már megtanult
Angora és Konstantinápoly egyaránt. Angora
kénytelen volt jól megtanulni a leckét és kény-
telen volt jól megtanulni a leckét Athén is.

Ezért nem vették komolyan a nagyhatal-
mak fővárosaiban a görög-török konfliktust,
akármilyen komoly volt és komoly ma is
látszat szerint ez a konfliktus. A görög-török
konfliktus kezelésének igen enyhe módja a

nagyhatalmak részéről pedig következtetni
enged arra, hogy a leckét nem csupán Angorá-
ban és Athénben tanulták meg, de megtanul-
ták a nagyhatalmak fővárosaiban is, másként
nem volna olyan fogékony London, Páris és
Róma az athéni és angorai lélektani atmoszféra
jelentőségének lemerésénél.

Londonban, Párisban, Rómában jól tudják,
mi volna odahaza az atmoszféra a komoly
háborus veszély esetén: másként nem tudnák
olyan jól, mi most a lélektani atmoszféra Athénben
és mi most a lélektani atmoszféra Angorában.

Minisztertanács elé kerül a kolozsvári Tarbut-gimnázium ügye

Ujabb intervenció a nyilvánossági jogért. Nagy lendülettel halad az iskolaépítési akció

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Anghelcsu közoktatásügyi miniszter két évvel ezelőtt minden indoklás nélkül megvonta a kolozsvári Tarbut-gimnázium nyilvánossági jogát. Ez idő óta a gimnázium csak mint magániskola működhetik s a növendékeknek felévenként külön vizsgát kell tenniük egy állami bizottság előtt, amely eltekintve a tanulójusság rendkívüli megerősítésétől, igen nagy anyagi megerősítést is jelent a tanulómorész szegénysorsu szülőkre.

A Tarbut Iskolaegyesület kuratóriuma az első pillanattól kezdve a legerélyesebben tiltakozott a jogfosztás ellen és számtalan esetben intervenciált az illetékes kormánytényezőknél, igazolva, hogy az iskola hazafias szelleme semmi kívánni valót nem hagy maga mögött, a tanzter teljesen azonos az állami tantervvel, az összes tantárgyakat román nyelven adják elő nagyrészt román nemzetiségű tanárok és tanárnők s a gyermekek oly kitűnő előmenetelt tanusítottak, hogy a Tarbut-gimnázium egyike a legjobbaknak az ország összes kisebbségi iskolái közül. Mult héten Molnar Jakab vezérigazgató, a Tarbut iskolaegyesület elnöke és dr. Klein Miksa a jogvédő iroda igazgatója ismételtlen leutaztak Bukarestbe és az Unionea Evreilor Romani elnökével, dr. Fildermannal karöltve me-

morandumot nyújtottak át az iskola ügyében Duca külügyminiszternek és Tatarescu kisebbségi miniszternek, akik támogatásukat helyezték kilátásba. Bratianu Jonel miniszterelnökhöz egy panaszt nyújtottak be az iskolásérelm ügyében. A memorandumok alapján a Tarbut-gimnázium ügye már a legközelebbi minisztertanács elé kerül és remélhető, hogy ezután bizonyos javulás fog bekövetkezni az iskolák helyzetében. A bizottság ezután tárgyalásokat folytatott a nagy regáti zsidó karitativ-szervezetek vezetőivel, feltárva előttük a Tarbut-iskolák nehéz helyzetét az iskolaépület hiánya miatt. Ezek a szervezetek kilátásba helyezték, hogy a regáti zsidóság testvéries szeretettel fog résztvenni abban a nagyszabású akcióban, amely hajlékot akar teremteni a Tarbutnak.

Az iskolaépítési akció egyébként a legnagyobb intenzivitással folyik és már eddig is igen szép anyagi eredmények vannak. Különösen megható a szegényebb néprétegek áldozatkészsége, amelyek anyagi erőiket jóval meghaladó áldozatokkal igyekeznek felépíteni a zsidó kultúra templomát. Három nagyobb adomány is történt eddig, három tanterem építésére egyenként 100.000 lei összegben. A nagylelkű adakozók neveit egyelőre még nem áll módunkban közölni.

Pasics terrorja győzött a választásokon

Radics pártját azonban nem bírta letörni. Kilencfőnyi többsége van a kormánynak

(Belgrád, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jugoszláviai választások, amelyekre a Pasics-kormány már hónapok óta a terror legfélelmetesebb eszközeivel készült fel, vasárnap lezajlottak. Ma délelőtt tíz órakor hirdették ki hivatalosan a választások végeredményét és ez az eredmény Pasics vágyainak betetözését jelenti. A radikális párt végre abszolút többséghez jutott és Pasics berendezkedhetik a hosszú uralomra, ha csak a föderációs pártok nem fognak a parlamenten kívüli erőszakos eszközökhöz folyamodni. A választásnak másik szenzációja, hogy Radics és pártja a legszörnyűbb üldözések ellenére is megtartotta összes eddigi mandátumait, ami azt jelenti, hogy a horvát parasztság tömegei szilárdan kitartottak vezérük és annak eszméi mellett.

A választások lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Már a szombati napon a kormány rendkívül szigorú intézkedéseket léptetett életbe a rend fentartására és az egész ország területére elrendelte az alkoholtilalmat. Az ellenzéki kerületekben óriási katonai készültségeket helyeztek el és az utcákon megerősített csendőrorjá-
ratok cirkálnak. Maguk a választások aránylag teljes rendben folytak le, de egy-két kerületben összetűzésre került a sor. Igy Horvátországban több helyen véres összeütközések voltak. Az

egyik községben egy paraszt elesett és két csendőr megsebesült. Nagyon sulyos volt az összeütközés Szentivánban, ahol egy csendőr és egy paraszt meghalt. Bisztriciában pedig a csendőrorok agyonlőttek egy parasztot. A hétfőn délelőtt tíz órakor kihirdetett választási végeredmény a következő parlamenti képet tárja fel:

Pasics radikális pártja 141.
Pribicevics (kormányttámogató) 21.
Eszertint a kormány összes mandátumainak száma 162. Az ellenzéki mandátumok a következőképpen oszlanak meg:

Davidovics-féle demokratapárt	39
Sapho-féle muzulmán párt	13
Radics horvát parasztpárt	70
Korosec klerikális pártja	19
Montenegrói föderálisták	3
Német kisebbségi párt	5
Román kisebbségi párt	2
Szerb agrárius párt	1
Szlovén agrárius párt	1

Az ellenzéki pártok tehát összesen 153 mandátumot szereztek, ami azt jelenti, hogy a kormánynak mindössze kilenc főnyi többsége van a parlamentben. A kormány tagjait a két horvát miniszter kivételével mind megválasztották. A radikális párt különösen Oszerbiában és a Vajdaságban aratott győzelmet és majdnem

1925. február 9.

Készülék

4 és 6

csapos,

valamint
ezek alkat-
részei
Allandóan
kaphatók a

Banca

Industrială
și Comer-
cială-nál

CLUJ,
Strada Gen.
Neaculca

No 2.
Henner-palota

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

Készülék

harminc mandátummal többet esikart ki, mint a legutóbbi választásoknál. A győzelem nyilvánosságra kerülésekor az éjszakai órákban Belgrádban nagy tömeg lelkesen tüntetett Pasic lakása előtt, mire a miniszterelnök beszédet tartott és hangsúlyozta, hogy a többségére támaszkodva meg fogja valósítani a radikális párt programját. A radikálisok különösen a demokratától és a muzulmán párttól hódítottak el sok mandátumot.

Radies a horvát vármegyékben aratta diadalait, különösen Varasd, Belovár, Zágráb és Modros-Fiume, sőt Pozsega, Verőce és Bácsbodrogye megyékben is. Ezekben a vármegyékben alig került be más, mint Radies-párti képviselő.

Nagyon érdekes, hogy a választási terror ellenére is a német-svábok öt képviselőt tudtak bejuttatni a parlamentbe. A zombori kerületben dr. Kraftot, az újvidéki kerületben dr. Mosert, az alsóbánati kerületben két Kraftot, a felsőbánati kerületben pedig dr. Neunert választották meg. Az északi és szlovenszói kerületekben a németek kiestek.

A magyar kisebbségi párt nagy erőfeszítései ellenére sem tudott egyetlen mandátumot sem szerezni. A felsőbánati kerületben a magyar pártra 2687 szavazat esett, a délbánátiban ugyanannyi. Mithogy azonban a választások nem történtek proporcionális alapon, a magyar kisebbség elesett a parlamenti képviselet lehetőségétől.

Romániai vállalkozásokban német városok váltói

A Luisenstädtische Genossenschaftsbank gyanus üzletei. Egy bank, amelynek minden vezetője külföldre rándult

(Bucuresti-Bukarest, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt év októberében a berlini Giro-központ tudomására jutott, hogy a Berlinben működő Luisenstädtische Genossenschaftsbank egész különös üzleteket bonyolított le. Legszívesebben városok hitelügyleteit vállalta le és pedig a következő furfangos módon:

Ha valamelyik város kölcsönért folyamodott a bankhoz, a legnagyobb készpénzzel ajánlott fel a többi pénzintézetek kamatlábainál olcsóbb hitelt. A város azonban tartozott a fölvetett összegről szóló váltót két példányban beadni. Az első példány után folyósították az összeget, a második váltó ellenében pedig a bank adott a városnak hasonló összegről szóló elfogadványt. A Luisenstädtische Genossenschaftsbank azonban a nála lévő második városi váltót, ami voltaképpen készpénzt jelentett, magas kamatra tovább adta. Ezért tudott olcsó hitelt nyújtani a városnak, amellyel, hogy a maga számára a legjobban gyümölcsöztette a városi váltókat. Amikor a Giro-központ felszólította a bankot alapszabályai betérjesztésére, a Genossenschaftsbank a kérést megtagadta. A városok érdekében, amelyeknek váltói esetleg kockázatos vállalkozásokban fektüsznek, a Giro-központ eljárást indított meg. E vizsgálat során kiderült, hogy a Genossenschaftsbank által követelt városi váltók egy része pénzfedezetként romániai vállalkozásokban vannak investálva. A bank vezetője: dr. Bambach, közben elhagyta helyét, helyettese dr. Bonhard Bécsben szanatóriumba vonult és harmadik igazgatója, dr. Latzko szintén elhagyta Berlint és jobbnak látta Bécsbe utazni. A városok közül, akik nagyobb összegre kiállított váltóval szerepelnek, első helyen Bonn és Guben városok állanak.

Tarsis és Ofir csudás világa

Titokzatos expedíciók az ősidőkben. Hol járt a tyrusi Hiram három esztendeig? Mit jelent „tukiim“ héberül és mit „tuk“ a quichuai törzs nyelvében? Brazília a földgömb legrégebbi szárazföldje

(Budapest, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amerikai és európai világlapok most kezdik közölni P. H. Fawcett ezredesnek azokat a feljegyzéseit, amelyekben tizenhét esztendei tanulmányainak és kutatásainak eredményeit gyűjtötte össze. A feljegyzések nem rendszerezik a hatalmas anyagot, vázlatosak, egy noteszkönyv kitépelt lapjai, amelyeken ötletek, archeológiai jegyzetek, előbbi expedíciók kivonatos eredményei, ezekhez fűzött megjegyzések és szelvényzetek, nagy perspektívák miniatűrjei váltakoznak és a részletek izgalmasan érdekes, de nyugodt tudományos feldolgozásra váró anyagát tudatosan elhomályosítják az általánosságokban mozgó mondatok. A tudós, aki eddig hallgatott és hallgatni akart mindaddig, míg a husz hónapra tervezett nagy utazás káprázatosnak ígérkező tudományos zsákmányával vissza nem tér, hogy tárgyi adatokkal, fényképekkel és eleven lényekkel igazolja mindazt, amit ma csak körülményi tud, nagy unszólásra adta közre jegyzőkönyvének néhány lapját, hogy ezzel megvilágítsa az eddig végzett kutatómunkát és sejtesse, hogy a titkos világ kapuja mögött mi rejtőzik.

Kik jártak már az Amazon völgyében?

Fawcett ezredes előtt több amerikai, spanyol és portugál tudós járta be az Amazon völgyét. Ezek az expedíciók azonban nem merészkedtek be a dzsungel világába, odáig hatoltak csupán, ameddig a barátságos érzelmű indián törzsek védelme kiterjedt. Azok a kutatók, akik tovább mentek, elmerültek a titkok világában és nem juthattak el a legendás két városig, amely Fawcett ezredes expedíciójának végcélja. A modern kutatás máris több olyan város romjaira akad az őserdők rengetegében, amelyekben a történelemelőtti kultúra nyomára akadnak, a keresett két város azonban sok százézer kilométernyi távolságban van és ott nemcsak a régi idők nyomait kell megtalálniok a kutatóknak, hanem az elképzelhető legrégebbi idők emberfajának élő ivadékait is.

Egy ősi város romjaira O'Sullivan Beare vezérezredes akadott rá 1913-ban Brazília bensejében, a bahiai erdők közepén. Egy indián bensezlőtt vezette el oda és ez volt a legtávolabbi pont, ahová Fawcett ezredes kivül a tudományos kutatás eljutott. Ez a város félig eltemetve, körötte hatalmas falakkal, sziklaszirten egy óriási kőszoborral, az óskori építészeti stílusfajtájának: a kiklopszinak minden jellemzőjét magán viselte. Itt tehát a legrégebbi időben élet és kultúra volt.

Geológiai kutatások is alátámasztják azt a feltevést, hogy az ősvilág titkait ezek a végtelen, ismeretlen területek őrzik, mert ezek a kutatások megállapítják, hogy földgömbünkön Brazília lehet a legrégebbi szárazföld. Lund geológus igyekszik bizonyítani a legtöbb adattal ezt az állítást. Troussart szerint a harmadkor végén sziget volt Brazília, Agassiz szerint a Csendes-Oceán keleti része valamikor szárazföld volt és Dél-Amerika egyrésze. Orton tanár megállapította, hogy az Amazon-folyam az ősrégi időben, amikor az Andes-hegységnek még nyoma se volt, széles csatorna, amely két szigetet választ el egymástól: az egyik Braziliának, a másik Guyanának a fensíkja. Ezek a tudósok az Amazon völgyében végeztek kutatásokat, de nem hatoltak el a folyam vízválasztójáig, a Xinga és Topojoz-folyók területére, ahol két óriási házkolosszusokból felépült városban a világ legrégebbi népe él.

Azok a délamerikai törzsek, amelyekkel sikerül érintkezett teremteniök a kutatóknak, azt állítják, hogy elődeiken valamikor fehérbőrű faj uralkodott, amely rejtélyes eszközökkel rendelkezett. E törzsek között fenmaradt hagyomány tehát tudni véli, hogy a legrégebbi időkben (hol volt még akkor Kolombus?) fehér emberek uralkodtak ezeken a területeken. A tudománynak ki kell derítenie, hogy a történelemelőtti időkben történt-e más világrészről bevándorlás ide, vagy délamerikai fehér bensezlőteket emlit a szájhagyomány. Fawcett ezredes expedíciója erre a kérdésre is feleletet fog adni.

A valószínűség amellett szól, ha éltek is Dél-amerikában fehér bensezlőttek, akik saját maguk fejlesztették ki önálló kultúrát, idegen földetől is beszívárogtak oda települők. A Földközi-tenger köré telepedett régi népek — ez ismeretes — bejárták a tengereket és mindenféle gyarmatokat alapítottak. Tyrus népe például százötven várost emelt Marokkó partjain, a föníciaiak pedig titokzatos hosszú utakra mentek, amelyekről évek múltán egzotikus zsákmánnyal tértek vissza. Mindez azokban az időkben történt, amikor az ősi brazilai városok már talán évezredek multra tekintettek vissza és magas kulturájuk hanyatlásnak is indult. A föníciaiak az ilyen titokzatos kirándulásaikon eljutottak az Amazon folyam medencéjéig, ezt bizonyítja, hogy azokon a területeken Fawcett ezredes olyan helynevekkel találkozott, amelyek a föníciaiak nyelvére emlékeztetnek.

A tyrusi Hiram, mint az egykori feljegyzések mondják, három évig volt távol hazájától. Miután hazatért gazdag kincsekkel, titokban tartotta, hol járt, bizonyára azért, nehogy a kincskeresők elözönljék a felfedezett gazdag és csodás városokat; a mesélő Tarsist és Ofirt, ahonnan az aranyat, ezüstöt, elefántcsontot, majmokat és pávkákat hozta. Az elefántcsontokat és a majmokat talán Afrika nyugati partjain gyűjtötték össze, de honnan zsákmányolták az ismeretlen drágaköveket, a diszes ruhákat, az ékességeket és különösen azt a csodálatos tollazatu pávafajt, amely se Ázsia se Afrika egyetlen részén se él. Ennek a mesés gazdagságnak: az arany- és ezüst szerszámoknak, a bitoros ruházatnak az eredete vezet el a legendás Tarsisba és Ofirba. És vajjon nem ott találja-e meg Fawcett ezredes a dzsungel mélyén a két élő várost: talán Tarsist és Ofirt. Mert éppen a pávamadar bizonyít a dzsungel két elrejtőző városa mellett. Azok a pávamadarak, amelyről a legendák beszélnek, — legalábbis a leírás szerint — nem hasonlítanak se az ázsiai, se az afrikai pávkákra és tollazatuk, hangjuk és alakzatuk egészen más. Talán nem is pávák, bár a héber „tukiim“-ot fordították le pávára. De viszont a délamerikai quichuai törzs nyelve ismer egy szót, a „tuk“-ot, amely mintha töve lenne a tukiim-nek, de mindenesetre rokonhangzásu hozzá és ez a szó a büszkeség fogalmának kifejezője és ezen a néven ismerik ott a vad fajdkakast is, amely nagy és pompás példányokban él a dzsungelben. És a legendás pávamadar leírása teljesen egyezik a fajdkakas-típussal. Így talán a tyrusi Hiram volt az egyetlen, aki Fawcett előtt a rejtelmes városokban járt.

Titokzatos írásjelek és szimbolikus képek a puszták közepén.

Brazília legbelsőjében sziklára vésvé titokzatos és megfejthetetlen írásjelek találhatók. Ezek az írásjelek kódos messziségbe sülyedt régi világról tudnának beszélni, ha a tudomány megtalálná a kul-

LEYRITZ VASUDVAR

Gyárt: egyelőre ablaksarkot, 0, 1, 2, 3 és 4 számban és ágyvasalást 2 és 3 számban, legjobb minőségben, legolcsóbb árban és legpontosabb kivitelben.

tömegcikkgyára Temesvár
Belváros, Jenő herceg-u. No 12.

Vezérképviselő az ország területére:

Feuerstein Kálmán, Cluj, Strada Babos No 19.

Gyárt: egyelőre ablaksarkot, 0, 1, 2, 3 és 4 számban és ágyvasalást 2 és 3 számban, legjobb minőségben, legolcsóbb árban és legpontosabb kivitelben.

csot hozzájuk. A amelyeknélholhal írásra emlékezt szegletes, kigyoz fejteni a titkuk bja, Szamaritáni fel ezeken a tito egyik betüvetés bennük, noha e mány ezeket a mény mellett e felfedezés. R. latban közöl eg barlangban aka jészuita száznál és hozzájutott is, amelyeket le a nyomára akad vegyi összetétel évezredek viszo semmisíteni. M vették a szikla emberiség őst több fejezeteit ványokban, irás Fawcett ezredes vánosságra edo A részletekért felé.

„Akinek ne

A bíróság k

(Cluj-Kolo

dósítójától.) V

Mirco Pavel u

meteszó került

Mihály. Utlev

ahol több elkó

ottani rendőrsé

berében történt

meg, hogy a

Ungvári Ján

kétezerháromsz

mázó pöntércé

történt.

Ungvári A

menő vonatra

csőn kapaszkod

dult, melléje f

ember viselked

magával. Ungv

dolga és kérte

szoruljon anny

a sok utasra,

amikor kilop

a vonat köz

egy harmadik

a hirtelen zav

Ungvári zse

Ungvári azon

a zsebébe, od

A zsebmetsző

társának s du

be a vonat a

az általa lefo

állomásparanc

megmotozták,

az is kitünt,

latni kezdtek

ő követte el

pöntércát, e

zsebmetsző.

A mai tö

tagadott és f

arra hivatkoz

csületes fogla

egyáltalán ne

mondta, hogy

mását erőszal

jelentéssel fo

— Méltó

így néz ki e

area van, mi

amivel önök

Utána k

mondta a zse

megeősítette

Kihallgat

beszéde. Kőve

Katz Mihály

zsebmetszőkn

szemtelenebb

bizonyítja az

Ága
m három esztendőig?
s nyelvén? Brazília

örzsek, amelyekkel sikerül
kutatóknak, azt állítják,
fehérbőrű faj uralko-
közökkel rendelkezett. E
hagyomány tehát tudni
lökben (hol volt még akkor
rek uralkodtak ezeken a
nak ki kell derítenie, hogy
történt-e más világrészről
amerikai fehér benszülő-
ány. Fawcett ezredes expe-
feleletet fog adni.

tt szól, ha éltek is Dél-
öttek, akik saját maguk
turát, idegen földről is
k. A Földközi-tenger köré
ez ismeretes — bejárták a
gyarmatokat alapítottak.
ven várost emelt Marokkó
g titokzatos hosszú utakra
multán egzotikus szá-
ndez azokban az időkben
ziliai városok már talán
ettek vissza és magas
s indult. A föníciaiak az
aikon eljutottak az Ama-
ezt bizonyítja, hogy
gett ezredes olyan hely-
rek a föníciaiak nyelvére

az egykori feljegyzések
távol hazájától. Mi-
ekkel, titokban tartotta,
hegy a kincskeresők el-
lag és csodás városokat;
ahonnan az aranyat,
mokat és pávkát hozta.
majmokat talán Afrika
össze, de honnan zsákna-
köveket, a díszes ruhákat,
n azt a csodálatos tolla-
szia se Afrika egyetlen
esés gazdagságnak: az
nak, a bitoros ruházat-
a legendás Tarsisba és
találja-e meg Fawcett
a két élő várost: talán
m a pávamadár bizonyít
városa mellett. Azok a
legendák beszélnek, —
nem hasonlítanak se
akra és tollazatuk, hang-
is. Talán nem is pávák,
rdították le pávára. De
mai törzs nyelve ismer
y mintha töve lenne a
e rokonhangzásu hozzá
galmának kifejezője és
a vad fajdkakast is,
ányokban él a dzsungel-
amadár leírása teljesen

Igy talán a tyrusi
aki Fawcett előtt a

szjelek és szimbolikus
tak közepén.

klákra véve titokzatos
alálhatók. Ezek az írás-
yedti régi világról tud-
ány megtalálná a kul-

AR

ablaksarkot,
mban és dgy-
mban, legjobb
sőbb árban és
ivitelben.

o 19.

csot hozzájuk. Az írásjelek között vannak olyanok, amelyek néhol halványan, néhol határozottan a szumír írásra emlékeztetnek. Furcsa tarka, hajló, görbülő, szegletes, kigyózó, kanyargó vonalak: ki fogja megfejteni a titkukat. Görögország, Ibéria, Fönícia, Líbia, Szamaritánia, Persepolis és Palmira képe ködlik fel ezeken a titokzatos jeleken keresztül, mert mind egyik betűvetésével lehet hasonlatosságot találni bennük, noha elűtnek valamennyitől. Ha a tudomány ezeket a jeleket meg tudná fejteni, az eredmény mellett eltörpülne minden eddigi régészeti felfedezés. R. Bueno ferencendi barát hű másolatban közöl egy terjedelmes feliratot, amelyre egy barlangban akadt az Amazon-mellékén. Egy tudós jezsuita száznál több ilyen feliratot gyűjtött össze és hozzájuttat több szimbolikus képes ábrához is, amelyeket lemásolt, de értelmüknek nem tudott a nyomára akadni. Az ábrák néhol színesek, olyan vegyi összetételű vörös festékekkel készültek, amelyeket évezredek viszonytalanságai és viharai se tudtak megsemmisíteni. Másokat valószínűleg fémesszűzőkkel vésték a sziklába. Brazília rengetegei tehát az emberiség őstörténetének új és mindennél izgatottabb fejezetét rejtik magukban: történelmi maradványokban, írásban és élő lényekben.

Fawcett ezredes ezeket az adatokat hozza nyilvánosságra eddig közölt vázlatos feljegyzéseiben. A részletekért pedig már utban van a titkok földje felé.

„Akinek ilyen szelid arca van, nem lehet betörő“

A bíróság két évi börtönrre ítélte a „szelid-arcu“ betörőt

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Weisz Béla, az erős Fetko-koncern és Mircó Pavel után ma ismét egy notorius zsebmetész került a vádlottak padjára. A neve Katz Mihály. Utlevél nélkül szökött Csehszlovákiából, ahol több elkövetett bűnténye miatt körözte az ottani rendőrség. A határátlépése a múlt év októberében történt és romániai szereplését azzal kezdte meg, hogy a Kolozsvár—Apahidai vonalon egy Ungvári János nevű kolozsi asztalosmestertől kétezerháromszáz lejt és több fontos iratot tartalmazó pénztárcát ellopott. Az eset a következőképpen történt.

Ungvári Apahidán szállott fel a Kolozsvár felé menő vonatra és mivel a kocsi tömve volt, a lépcsőn kapaszkodott meg. Alig, hogy a vonat elindult, melléje furakodott Katz Mihály, aki a parasztember viselkedéséből észrevette, hogy pénzt visz magával. Ungvári sejtette, hogy zsebmetészével van dolga és kérte Katzt, hogy vonuljon hátrább és ne szorjúljon annyira hozzá. Katz azonban hivatkozva a sok utasra, a lépcsőn maradt és leste az alkalmat, amikor kilophatja Ungvári pénztárcáját. Mikor a vonat közeledett a következő állomás felé, egy harmadik utas gyuródott közéjük, s a hirtelen zavart kihasználva, Katz benyúlt az Ungvári zsebébe és kivette a pénztárcáját. Ungvári azonnal megérezte, hogy valaki benyúlt a zsebébe, odakapott s megragadta a Katz kezét. A zsebmetész erre a kivett pénztárcát hátraadta a társának s dulakodni kezdett áldozatával. Így ért be a vonat a kolozskari állomásra, ahol Ungvári az általa lefogott Katz-zal együtt jelentést tett az állomásparancsnokságon. A zsebmetész itt azonnal megmozdított, de nem találtak nála semmi pénzt, sőt az is kitűnt, hogy vasuti jegy nélkül utazott. Valatni kezdték s így bevallotta, hogy a zsebmetészt ő követte el és a társa, akinek átadta az ellopott pénztárcát, egy Varga József nevezetű nagyváradi zsebmetész.

A mai törvényszéki tárgyaláson Katz mindent tagadott és felháborodva utasította vissza a vádat, arra hivatkozva, hogy ő borbélysegéd, akinek becsületes foglalkozása van. Szembesítése alkalmával egyáltalán nem akart emlékezni áldozatára és azt mondta, hogy a kolozskari rendőrségnél tett vallomását erőszakkal csikarták ki tőle. Sőt ilyen kijelentéssel fordult Bohatier törvényszéki elnök felé.

— Méltóságos bíró ur! Nézz meg az arcomat; így néz ki egy zsebmetész? Akinek ilyen szelid arca van, mint nekem, az nem követhet el olyasmit, amivel önök engem vádolnak.

Utána kihallgatták Ungvári Jánost, aki elmondta a zsebmetész történetét. Ungvári vallomását megerősítette Derzi Béla kolozskari állomásfőnök is.

Kihallgatásuk után Macedonescu ügyész vádbeszédet mondott. Macedonescu kifejtette, hogy Katz Mihály frappáns típusa az olyan nemzetközi zsebmetésznek, akik tárgyalásaik alkalmával a legszembetlenebbül letagadják a bűntettet. Bűnösségét bizonyítja az a tény is, hogy utlevél nélkül szökött

át a határon. A vizsgálóbíró azt állította, hogy pincér. Kéri, hogy vegye a bíróság döntő súlyának a kifosztott és a beidézett tanuk vallomását és ennek alapján a zsebmetészre alkalmazható legsúlyosabb büntetést mérjék Katz Mihályra.

Rövid tanácskozás után a bíróság kihirdette az ítéletet, mely szerint Katz Mihályt kétévi börtönrre és ötévi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott felelkezett az ítélet ellen.

Gróf Salm Herman provokálta „Az Est“ egyik munkatársát

A „lovagias“ gyilkos nem mer bíróság elé állni

(Budapest, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kodelka-gyilkossággal kapcsolatban a budapesti sajtó részletesen ismertette a rablógyilkos Léderer Gusztáv korábbi bűncselekményeit, amelyeket a proletárdiktatura bukása után a Prónay-különítmény dunántúli felvonulása alkalmával követett el. „Az Est“ január 21-iki számában Léderer Gusztáv rémtettei címmel megírta, hogy a most letartóztatott főhadnagy és gróf Salm Herman, aki akkoriban szintén a Prónay-különítményben szolgált, hogyan akasztották föl Kovács dunaföldvári szállótulajdonost. A cikk szerint Léderer tette a hurkot az áldozat nyakába, míg Salm gróf fogta a kötél végét. A szerencsétlen ember elővett egy iratot a zsebéből, amellyel igazolni akarta, hogy nem volt bolszevista, hiszen a kommunista forradalmi törvényszék mint ellenforradalmárt elítélte. Léderer el akarta olvasni ezt az irást, de Salm összetépte és így szölt az életéért könyörgő Kovácshoz:

— Mindegy, zsidó vagy!

Aztán meghuzta a kötelet.

Az Est-nek ugyanabban a számában, amelyben ez a tudósítás megjelent, napvilágot látott egy színes cikk is, amely szerint a budapesti előkelő társaság néhány tagja az éjjeli élet tanulmányozására megjelent egyik kéthetirű mulatóhelyen. A társaság gróf Batthyány Gyulából és nejből, gróf Salm Hermanból és nejből, valamint Nádosy országos főkapitányból állott.

Az Est mindkét közleményét Falus Ferenc hírlapíró írta. Gróf Salm Herman, aki gyilkosságai ellenére is előkelő pozíciót tölt be az arisztokrata társaságokban és az általános amnesztízia jóvoltából a legfőbb rendőri hatóság vezetőjével jár mulatni, sértőnek találta Falus

Nem valószínű, hogy ez az ítélet pontot tesz Katz viselt dolgai után, mert a kolozsvári rendőrség átiratot kapott egyik csehszlovákiai hatóságtól. Az átiratban elmondja az illető hatóság, hogy egyik zsebmetész leszurta az öt elfogó detektívet s a gyilkosság elkövetése után Románia felé vette útját. Most a rendőrség fogja eldönteni, hogy azonos-e Katz a Csehszlovákiában körözött gyilkos-zsebmetészével,

cikkét és ügyvédje útján helyreigazítást kért. Az újságíró ezt megtagadta, azzal az indoklással, hogy bizonyítékai vannak Salm dunántúli tömeggyilkosságaira. A gróf erre megbizta báró Láng Mihály ezredest, a kormányzó katonai kabinetirodájának főnökét és gróf Zichy Belát, hogy provokálják nevében Falust. A levél útján történt kihívást az újságíró nem fogadta el és a következő választ intézte Salm gróf megbízottaihoz:

1925 február elsején kelt nagybecsű levelet ma kaptam meg és meglepetten értesültem ebből a levélből, hogy gróf Salm Herman ur Léderer Gusztáv rémtetteiről írott cikkem kapcsán lovagias elégtételt kér. Mindenkör és mindenkiel szemben helytálló azért, amit irtam, — ha kell, fegyverrel, ha kell, a bíróság előtt, — de az inkriminált cikk tartalma egy lovagias afférral, egy kard- vagy pisztolypárbajjal el nem intézhető. Amit „Léderer Gusztáv rémtettei“ című cikkemben irtam, az nem az én magánügyem, az szomorú közügye ennek a szerencsétlen országnak. Ezért a közügyért én csak egy helyen, a magyar bíróság előtt vagyok felelőségre vonható és ha megbízójuk a bíróság elé perbehív, örömmel megyek, mert országos érdek, hogy azok az adatok, amelyek cikkemben regisztráltak, a bíróság előtt nyerjenek tisztázást.

Ha a bíróság engem találna elítélni, akkor megbizójuknak mindenféle lovagias elégtétellel rendelkezésre állok.

Teljes tisztelettel
Falus Ferenc

Salm gróf, amikor megbízottai közölték vele a válaszevél tartalmát, azt a kijelentést tette, hogy nem megy az ügygel a bíróság elé, hanem másként vesz magának fegyveres elégtételt.

Radio-premierén a kolozsvári főpostán

A romániai rádióforgalom jövője

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egész Európában valóságos rádió-láz uralkodik. Páris, London, Newyork népe már régen ismeri azokat a kis készülékeket, melyek ezer kilométerek távolságából hozzák el hozzá távoli városok koncertjeinek, előadásainak hangját. A rádió közhatalmába vétele mindmáig késett Romániában. Bukaresten kívül Temesváron és Nagyváradon ugyan már létesültek régebben felvevőállomások, de Kolozsváron csak az utóbbi napokban készült el a rendkívül nagyjelentőségű felvevőállomás készüléke.

Ma mutatták be a kolozsvári sajtó képviselői előtt a kolozsvári felvevőállomást. Jacob direktor egy kis terembe kalauzol benűntek, ahol egy asztalnál ül a rádió-távírással, előtte a készülék, melyen különböző csavarok segítségével kutatja a levegőbe sikamló hullámhosszakat. Minden város más hullámhosszal dolgozik; ezeknek a hullámhosszaknak felfogása a felvevőállomás tulajdonképeni feladata. Kis, vékony villanykörtéken át erősödik meg a fáradsan érkező hanghullám, hogy a kagylóban vidám zenévé, távoli városok lázas üzenetévé váljék. Egy bécsi kávéházban Dworzák humoreszkjét játsza a zenekar s ime: ezer kilométeres távolságon át mi is halljuk a zene hangját.

A bemutatót részt vett Giurgiu, a bukaresti magán rádiótársaság vezérigazgatója is. Ő propagálja most szerte az országban a rádió-kultúra szükségességét; tevékeny része van abban, hogy végül Kolozsváron is felállítsák a rádió leadóállomást.

Jacob postadirektor a rádió felvevő állomás bemutatása után a következőkben informálta

munkatársunkat a romániai rádióállomások felállítására ügyében:

— Sok panasz hangzott amiatt, hogy Románia nem halad a korrallal teljesen elzárkózik a rádió-távíróállomások felállítására és a rádió-mikrofonok népszerűsítésére elől. Ime itt a cáfolat, a legnagyobb áldozattól sem riadunk vissza rádió-távíróállomások felszerelésétől. Természetesen először a törvényhozásnak kell szabályoznia a rádió-forgalmat. Ez rövidesen meg is lesz és a parlament elé kerül az erre vonatkozó törvényjavaslat. Teljesen szabad rádió-forgalom nem képzelhető el egyetlen országban sem, elég ha e tekintetben Franciaországra mutatunk rá, mely szintén szükségesnek tartotta a rádió-forgalmat szabályozni. Erre annál is inkább szükség van, mert különben a levegőben is lehetséges volna katonai titkok ellesése és a kémkedés.

— Ami a speciális romániai viszonyokat illeti, valószínű, hogy csak Bukarestnek lesz joga minden hullámhosszal felfogni. A bukaresti központ fogja aztán a megcenzurált anyagot a többi leadóállomásoknak közvetíteni. Kolozsvár városa területet bocsájtott a posta rendelkezésére, ahol a feladóállomás antennáit fogják felállítani. Remélhető, hogy rövidesen a kolozsvári feladóállomás is készen lesz. Természetesen az apparátusoknak a közönség által való megszerzése az előfizetés és a monopólium kérdése akkor lesz csak aktuális, amikor a rádió-törvény életbe lép. Ha ez megtörténik, akkor rövidesen várható, hogy Romániában is nagy rádió-kultúra fejlődik ki.

— A sajtóra hárul az a feladat, hogy a rádió-nak propagandát csináljon és a községek és városokat arra buzdítsa, hogy aránylag csekély áldozó

tek árán majd felvevőállomásokot létesítsenek. A rádió-kultúra megteremtésével táviróforgalomban is élénk javulás fog beállni. Addig is, míg ez meglesz, megkezdjük egy új bukarest—kolozsvári telefon- és táviróvonal építését.

Amint ezt az előadást befejezi az igazgató ur, felvillanó szemmel jelenti a távirász:
— Urak, itt van Páris. Az olasz operában most játsszák a nyitányt. Megilletődve nyulunk a kagylók után...

Miniszterek a Barmat-botrány fertőjében

Bauer volt kancellár után Hoeffe volt postaügyi miniszter. Reakciók kezére jut a porosz kormány

(Berlin, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi sajtóban az Uj Kelet elejétől kezdve behatóan foglalkozott a Barmat-ügygel, amely a politikai visszaélések történetében ugyszólván egy helyen áll a Panama-csatorna nagy vesztegetési botrányával. A Barmat-koncernhez tartozó vállalatok — most már a vizsgálat során kiderült — fejlődésüket és virágzásukat annak köszönhetik, hogy jó politikai összeköttetések voltak abban az időben, amikor megindultak. Ez akkor volt, amikor a szociáldemokraták állottak a kormány élén. E pártnak, amely mindig is a legélesebben ítélte el a protekciós rendszert, mostanra éreznie kell egyes tagjai bűneit. A hatalomra jutott szocialista párttagok közül egy nagyon is exponált helyen álló ember, Bauer, volt birodalmi kancellár, most képviselő, sápot fogadott el Barmatéktól. A párt egyetlen exponált tagjának megszédülése azonban magát a pártot nem ingatta meg semmilyen irányban. A szociáldemokrata párt által kiküldött vizsgálóbizottság mondott ítéletet hűtlen tagja fölött.

A párt vizsgálóbizottsága megcáfolatlan adatokkal szemére vetette Bauer volt kancellárnak, hogy a Barmat-koncertől egy alkalommal *nyolcszázötven dollárt, máskor ezer holland forintot, egy másik alkalommal kétezer dollárt, majd hat-száz darab Barmat-részvényt* kapott különböző közvetítésekért és protekciókért.

Bauer az eléje terjesztett adatok sulya alatt *megtört, meg se kísérelte cáfolni, vagy enyhíteni a vádakat és önként lemondott képviselői mandátumáról.*

Ezzel pedig megindult a lavina. Hoeffe volt birodalmi postaügyi miniszter, mielőtt a vizsgálatot lebonyolították volna ellene, szintén lemondott képviselői mandátumáról. Ugyancsak lemondásával került ki Lange-Hegermann centrumpárti képviselő a parlamenti bizottság kínos keresztkérdéseit.

Hoefflenek az volt a bűne, hogy mint birodalmi postaügyi miniszter, felhatalmazás nélkül tizenöt-millió aranymárkát kölcsönzött a postapénzekből a Barmat-koncern számára. Azonfelül nagyon melegen pártfogolta egy olyan bank létrejöttét, amely már alapításától kezdve nem mutatkozott szolid vállalkozásnak. A Depositen und Handelsbank A. G. — mert erről van szó — Hoeffe akkori miniszter intervensziójára engedélyt kapott arany és devizák eladására, ami nagy előnyt jelentett a bank számára, de egyben *busás proviziókat* a miniszternek.

Hoeffe annakidején dr. Stresemann akkori birodalmi kancellár és Oeser birodalmi vasutügyi miniszter nevét is aláírta az engedélyre. A vizsgálat kiderítette, hogy az utóbbi két államférfiu jóhiszeműen, Hoeffe kérésére cselekedett. A panamában nekik semmi részük nem volt. Az engedély birtokában Hoeffe a banknak nagyszámú pénzt és devizákat folyósított közpénzekből.

Ha pénzt biztos alapon óhajta kölcsönt gyűmölcsözöttel meg óhaj felvenni, forduljon az „EXPRESS” Bankházhoz, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8.

Biztosítsunk az „ORIENT” Általános Biztosító R.-T.-nál

Ha egyezkedni kíván adósaival, hivatalosan és diszkrétan, forduljon bizalommal az „EXPRESS” Egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25

Ha kíván Temesváron bármit beraktározni vagy bizományban értékesíteni végett elhelyezni, árut exportálni, importálni, biztos alapon szállítani, forduljon bizalommal az „EXPRESS” Import-Export Szállítási és Beraktározási osztályhoz, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25. Fiókok: Bucaresti, Oradea-Mare, Targul-Jacuesc, Cernauti, Caransebes, Chisineu etc.

Néhány héttel az engedély kiadása után azonban az aláíró másik két miniszter megtudta, hogy a bank vezetői között rosszhírű egyének szerepelnek, így többek között egy Wolpe nevű szélhámos, akit azóta köröznék is. E híre visszavonatták az engedélyt.

A botrányok most már kihatnak a porosz kormány alakítására is. A szociáldemokrata párt ugyan teljes határozottsággal állítja, hogy Bauer mandátumvesztésén kívül semmiféle erkölcsi kár nem járul rá, mégis a poroszországi kormányalakítás körül épen e botrányok miatt a szociáldemokratáknak hátrányos szerep jutott. A szociáldemokraták kétség-telenül benne maradtak volna a kormányban, ha

Ismét lehet jegyezni Akkó-földeket

A Lömaan Akkó-akció előkészítőbizottsága közli a következőket:

Amint már közöltük, a Haifa—Akkó vonalon lévő Djedro földterületet (circa 75,000 dunam területen) megvásárolta a Cionista Executive ellenőrzése alatt működő American Zion Commonwealth földvásárló társaság. Kiküldöttünk most tárgyal megfelelő területnek akciónk számára való átengedése végett. Minden jogos reményünk megvan arra, hogy ez rövidesen teljes eredménnyel fog jární és pedig oly feltételek mellett, melyek az általunk közölt feltételekkel megegyeznek. Akciónk végleges és teljes sikerének biztosítása végett azonban feltétlenül szükséges, hogy a vételnek megkötésekor rendelkezésünkre álljon az az összeg, mellyel egy megfelelő területet fix módon megvásárolhatunk. Ennek érdekében felhívjuk akciónk összes résztvevőit, hogy

1. A lejegyzett területre esedékes első részletet e hó 15-ig okvetlenül fizessék be, mert ennek elmaradása esetén a jegyzést sztorinizzuk.

2. A folyó hó 15-én esedékes részlet ugyancsak

a Barmat-ügy közbe nem jön. A Bauer-eset a párt súlyos teherterele és ezért Sewering poroszországi belügyminiszter nem maradhat állásában. A centrum, amely tulsujban van, azt kívánja, hogy a szociáldemokraták egyelőre vonuljanak vissza, a hatalomtól. A porosz kormányban a centrum és a demokraták fognak helyet foglalni és pedig dr. Horion miniszter elnöksége alatt. Ez azonban nem végleges megoldás, minthogy a centrumnak a Barmat-esetben szintén van egy teherterele és ez dr. Hoeffe volt postaügyi miniszter. Ha a centrumbeliek is kiharadnak a kormányból és helyébe a német nemzeti párt lépne, akkor a demokraták szükségképen elhagynák a kormányt, amely ilyen módon teljesen a jobboldaliak kezébe jutna. A republikánus német pártok ellen a panamákat nagyszertien ki lehetne használni, de szerencsére a reakciók táborából is akad jónéhány paramista egy, hogy jelentékenyebb eltolódás a politikában ezek miatt mégsem várható. Annyi azonban bizonyos, hogy Németország belpolitikai életét hónapokon át foglalkoztatni fogják e botrányok. Legjobban kihasználni azonban mégis a reakciók fogják ezeket az eseteket és pedig a májusi birodalmi elnökválasztás

befizetendő a jegyzési ivben meghatározott módon, mert különben nem lesz módunkban a fizetést pontosan teljesíteni.

Figyelemmel arra, hogy a szóbanforgó földek ára már most lényegesen magasabb (50—100%-al) az általunk preliminary áraknál, minek következtében lehetetlen volt egy oly nagy terület biztosítása, aminőt eredetileg szándékoztunk és ezidőszert csak egy kisebb terület felett diszponálhatunk az eredeti feltételekhez képest mérsékelt változással.

3. További jegyzések a rendelkezésre álló terület mérvétől függő fentartással — ez a korlátozás beállta majd közölte lesz — és annak tudomásul vétele mellett *eszközölhetők*, hogy egy dunam ára 9—10 font, a dunamokénti befizetés 3 font, a február 15-iki esedékes részlet pedig dunamoként 10 shillinget tesz ki. Ezutáni jegyzések tehát csakis ily feltételek tudomásul vétele és teljesítése mellett fogadhatnak el.

A rövidesen egybehivandó alakuló gyűlésről az érdekeltek értesítve lesznek.

Az előkészítő bizottság.

Lascu Demeter hatvanezer leje

Egy ellenzéki képviselő pöre a liberális kormány ellen

(Bucaresti-Bukarest, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lascu Demeter, a biharmegyei románok egyik legrégebbi multu vezető egyénisége Bukarestben a legfőbb semmitöszéknél pert indított a liberális kormány ellen, melynek folyamán hatvanezer lejt követel négyévi kamatokkal az ország jelenlegi uraitól.

A per előzményei a következők:

Lascu Demeter már a régi magyar uralom alatt jelentős szerepet vitt a biharmegyei románok életében. Erős demokrata érzelmeiről mindenki ismerte Nagyváradon. Annakidején faluról falura járt a román nemzeti eszme propagálására, amiért egyszer le is zárták és csak a közismert nagyvárad progresszíviek közbenjárására engedték szabadon. A világháboru alatt Beszarabiába szökött, ahol — mint tiszt — belépett a román hadseregbe. Így küzdötte végig a háborút, majd mikor a központi hatalmak erejének kényéve megbomlott és Mackensen kénytelen volt csapatait visszavonni, Lascu a vezérkarhoz osztották be. Erdély megzsalásának ideje alatt mint vezérkari tiszt tért vissza Erdélybe, ahol az volt a feladata, hogy megfelelő előzetes információk alapján kutassa fel mindazokat a holmikát, állatokat és egyéb értékeket, melyeket a német csapatok hurcoltak el az okirályágból. A vezérkar, mikor ezt a megbízást kikézbessitette Lascunak, egyttal arra is felhatalmazta, hogy költségeinek fedezése céljából a vezérkar számlájára bármelyik román banknál felvehet hatvanezer lejt.

Lascu mindenben a kapott utasítás szerint járt el. Az előnyomuló román csapatokkal Erdély összes városait sorra vizsgálta, sőt Pestre is felment, a rendelkezésére álló információk és ismertető jelek segítségével számtalan gulyát, okiratot és egyéb értéket foglalt le, melyeket azóta visszazsármaztattak eredeti tulajdonosaik kezébe. Hasonló eredményekkel Bácsba is kiruccant és onnan is „értékes”

okmányokkal megrakodva tért haza. Később a román-magyar határküzgázító-bizottság körül volt szerepe, míg ezeknek a külpolitikai vonatkozásu teendőknek elvégzése után egészen visszavonult a belpolika harci zarábába.

A liberálisok kormányralépéséig nem volt szükség arra, hogy az előbbi hivatásának betöltésére felvett kölcsönt rendezze, ekkor azonban annál égetőbbben rendeznie kellett megnövekedett adósságait. Az ügy elintézését sürgette az is, hogy az engedélyezett összegből csak *negyvenezer lejt* kölcsönzött banktól, *huszezer lejt* pedig a saját zsebéből fizetett ki. A liberálisok uralomrajutása idején kérvényt adott be a pénzügyminiszterhez és kérte az ügy rendezését, a pénzügyminiszter azonban megtagadta a vezérkar által engedélyezett kölcsön kifizetését. Lascu végre is perbe fogta a liberális kormányt és a legfőbb semmitöszékhez fordult követeléseinek behajtásáért. A legfőbb semmitöszék előtt lefolytatott tárgyaláson a kormány képviselőjében maga a miniszterelnök jelent meg, aki annak igazolását követelte, hogy Lascu a vezérkartól valóban kapott megbízást. Mivelhogy azonban a vezérkar iratai titkosak, a szükséges igazolványt Lascunak csak hosszú kálváriajárással sikerült megszereznie, akkor is úgy, hogy csak kerülő uton iratta alá a hadügyminiszterrel. Igyekezete hiábavaló volt, a miniszterelnök tanácsadói ugyanis csak úgy voltak hajlandók a Lascunak járó összeget kifizetni, ha enyhíti parlamenti felszólalásait.

Végül is Duca külügyminiszter oldotta meg a helyzetet, aki régi értékes külpolitikai aktivitásáért kitüntetést járt ki Lascunak az uralkodónál és a külügyminisztérium rendelkezési alajjából kifizette neki a hatvanezer lejt is kamataival együtt. Lascu Demeter, a nagytüdejű ellenzéki képviselő felvette a hatvanezer lejt, a kitüntetést is elfogadta, most már csak azt várjuk, hogy lássuk: enyhíteni fogja-e parlamenti felszólalásait?

Az Uj Kelet szerkesztője Felelős szerkesztője Az Uj Kelet előfizetés 240

Izsák hívták a miniszter

Kelet 5635 Söt 1925 febr

sabb nap politikusa nek. Nem a zsidóság teljesen a voltáról, Mint minóniába demokrat val és nével. Francia ktere volt, ha a vilá a szétszór a keleti zsidóüldöz Cremieux zott élére amelynek zsidóságát született selle. Cr segélyegy lebegett. A szervezett dolat, ami ki nem főban létre világ leg mint 30.0 De az All megalapít a keleti zsidó asszimilál amely Cr szervezke is távol végső pra céljaitól, egyvetemes is méltán onjában.

— Ma genek je lentik: A február fol léptetnek idegenek je idegenek tamozzák, minden k akar Magy izben két-b szabbítást tartózkodha ugyanis ny deköz-e I

— Ké sitottak. előtt Pinte akiket az okiratokat megházaso patvarban válni töle. más felesé leány, aki

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

Izsák Adolf. Bizony mi tagadás benne, így hívták őt, Franciaország nagy igazságügy-miniszterét, a francia köztársaság élethossziglani államtanácsosát, a nagy Gambetta tanítómesterét: Cremieux Izsák Adolf. 1796 április havában született, 1880 február 10-én halt meg. Izgatóvárig francia volt és a francia nép teljes mértékben elismerte és honorálta a zsidó Cremieux őszinte francia érzelmeit. Hosszu időn keresztül és Franciaország legválságosabb napjaiban is egyik legnépszerűbb vezető politikusa és tekintélye volt a francia közéletnek. Nem kérték számon tőle a származását: a zsidóságot. De ha a francia közvélemény szinte teljesen megfélemedezett a nagy Cremieux zsidó voltáról, maga Cremieux ezt soha sem tette. Mint minden igaz, becsületes ember, teljes harmóniába tudta hozni francia honpolgárságát, demokrata, sőt világpolgári elveit a saját tájával és népével szemben érzett elkötelezettségével. Franciaország disze és vezető politikusa, a francia kormány hatalmas igazságügyminisztere volt, de a szive fájdalmasan rezzen össze, ha a világ legtávolibb tájáról is hírek érkeztek a szétszórt zsidóság nyomorúságáról. Es amikor a keleti világrészekről egyre kegyetlenebb zsidóüldözések híre jött (damaszki vérvád), Cremieux, Franciaország minisztere nem habozott élére állni egy olyan mozgalomnak, amelynek célja az volt, hogy a világ egész zsidóságát egyetlen szervezetbe tömörítse. Így született meg az „Alliance Israélite Universelle”. Cremieux szeme előtt nem holmi zsidó segélyegyesület, alamizsnát osztogató tömörülés lebegett. A világ összes zsidóságának egyetlen szervezetbe való tömörítése olyan politikai gondolat, amelyet bátran nevezhetünk a cionizmus ki nem forrott előfutárjának. Az Alliance valóban létre is jött és még jelenleg is talán a világ legnagyobb szervezete. 1891-ben több mint 30.000 tagja volt a föld minden részén. De az Alliance letért arról az utról, amely megalapítójának elgondolásában élt és valójában a keleti zsidóságot francia érdekszférákba állító, asszimiláló szervezetté lett. Az az elgondolás, amely Cremieux szeme előtt lebegett, a cionista szervezkedésben öltött testet. De bármennyire is távol esett Cremieux zsidó működésének végső praktikus eredménye a zsidó nép életcéljaitól, — az elgondolás nagystílusú, zsidó és egyetemes volt — és éppen ezért Cremieux is méltán foglal helyet a zsidó nemzet Pantheonjában. (g. j.)

Kedd
 5835 Sőrvet 16
 1925 február 10

Magyarországon megszűnik az idegenek jelentkezési kényszere. Budapestről jelentik: A „Reggel” című lap arról ad hírt, hogy február folyamán új letelepedési szabályrendeletet léptetnek törvénybe, melynek következtében az idegenek jelentkezési kötelezettsége megszűnik. Az idegenek utleveleit eszerint csak beutazások látványozzák, ami kéthónapi tartózkodásra jogosít minden külön kérelem nélkül. Aki ennél tovább akar Magyarországon tartózkodni, a rendőrség négy ízben két-két heti, összesen két hónapi meghosszabbítást adhat. Négy hónapnál tovább idegen nem tartózkodhatik Budapesten. Ennek letelte után ugyanis nyilatkozni tartozik, hogy letelepedni szándékozik-e Budapesten, vagy nem.

Két paraszt, akik okmányokat hamisítottak. Ma állott a kolozsvári törvényszék előtt Pinteá Tódor és Vaszi két kolozsboosi lakos, akiket azzal vádolt az ügyészség, hogy hamis okiratokat gyártottak. Pinteá Tódor 1922-ben megházasodott, azonban feleségével örökös perpatvarban élt, ezért elhatározta, hogy el fog válni tőle. A házastársak szét is váltak s Pinteá más feleség után nézett. Akadt is egy zsuki leány, aki hajlandó lett volna vele házasságot

A német gyárosok beszüntették romániai szállításaikat

(Berlin, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy a román kormány súlyos gazdasági represszáliákat rendelt el Németországgal szemben. A német gyárosok szövetsége értesülve a román kormány súlyos intézkedéseiről, elhatározta, hogy a román kereskedők és gyárosok által rendelt gépek és áruk szállítását beszünteti.

A kereskedők bálja. Még egyre folynak a kereskedők báljának előkészületei, amely, mint ismeretes, szombaton este lesz megtartva a Newyork szálló összes termeiben. A báli rendezőség mindazokat, akik meghívót nem kaptak még és arra igényt tartanak, felkéri, hogy erre vonatkozó igényüket a Sfatul Negustoresc titkárságánál jeleljék be.

Ujabb két vasuti szerencsétlenség. Bukarestből jelentik: Az 1410-es számú személyvonat Corbesti állomás mellett kisiklott. A katasztrófának négy áldozata van. — Marosvásárhelyről jelentik: A ratosnyai vonalon Nagyfalva mellett két tehervonat összeütközött. Az összeütközésnek két sebesülte van.

Február 25-én országos kereskedőkongresszus lesz Bukarestben. Bukarestből jelentik: A kereskedők szövetségének bukaresti központja vasárnap Bukarestben ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy február 25-én Bukarestben országos kereskedőkongresszust rendeznek.

Purimi jelmezbál. Mint értesülünk, ez év purimján nagyszabású mulatságban lesz része Kolozsvár zsidó közönségének. Arról van szó ugyanis, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség védnöksége alatt a kolozsvári zsidó ifjuság egyesületei purimi jelmezbált rendeznek március tizenegyedikén. A jelmezbál iránt már eddig is városszerzte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ötvenként letartóztatott kommunista éhségstrájkjai Jilavában. Bukarestből jelentik: Szombaton a Jilavában letartóztatott kommunisták közül ujjabb huszonötön deklaráltak éhségstrájkot és így az éhségstrájkoló kommunisták száma ötvenkettőre szaporodott fel.

Kedden dől el a dési mandátum sorsa. Bukarestből jelentik: A dési választás nagy port felvert hullámai még mindig nem ültek el. A belügyminiszter ma táviratot küldött az összes vármegyei prefektusokhoz, amelyben felkéri őket, tudassák az összes képviselőket, hogy kedden föltétlenül vegyenek részt a kamara ülésén, mert ezen az ülésen kerül szavazás alá a dési mandátum sorsa.

Rokonaimnak és ismerőseimnek ezuton mondok búcsút Amerikába való utazásom alkalmával Horovitz Ibolya Retteg.

Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselő az ország minden helységében.

Ha súlyt fektetünk arra, hogy arcbrüncünk gyöngéd és fehér legyen, úgy keverjünk mosdóvizünkbe eredeti Mack-féle Kaiser Borax-ot.

Fügefalevél. (Operett két felvonásban, elő- és utójátékkal, írta Jean Bastia és Paul Cloquemin, zenéjét szerezte A. Arambrie. (Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Kellemes zene, csupamalacosság-szöveg, hijján az unalmas elkoptatott operettlátványosságoknak, jókedvtől ragyogó előadás: ennyi éppen elég ahhoz, hogy a közönséget felvillanyozza és a darab sikerét biztosítsa. Ha ehhez hozzátesszük még azt is, hogy a művésznők olyan dícséretreméltó lelkiismeretességgel vették a darab címét, hogy némelyiken még az aposztrofált fügefalevél is legfeljebb csak szimbolizálva volt, akkor elmondottunk mindent a bemutatóról. Részleteiben tartozunk még a következőket megállapítani: Neményi Lilivel, szemben a kolozsvári sajtó már kimerítette az elragadtatást jelző kifejezések tárházát. Itt már felesleges volna fokozást keresni. Drága, szép, jó színész. Erényi Böske, fügefaleveltsége és játéka is stilszerű volt. Dajka Margit szépen táncolt és jókedvűen beszélt. A férfiszereplők között Bányásznak és Tompának komoly színészi feladat jutott. Jól játszottak. A harmadik férfiszereplő Ihsász Aladár, kisebb szerepében szintén jó volt.

Fantázia

Mily jó lesz egyszer nem loholni más vágya után s el nem érni.
 Mily jó lesz egyszer nem remegve megférni egymás közelébe.
 Mily jó lesz kis kunyhókba lakni s lábainkat keresztbe rakni a tűz fölött, melyben elégett Emberek — sok pogány igétek.

Horovitz Ibolya.
 — Eljegyzés. Herstik Zsófiát Majszin, eljegyezte Fuchs Jakab (Máramarossziget). Ganz Salamon Sacel, eljegyezte Berger Esztikét Gurahontról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Kolin Flóra Kosice és Steinger Béla Satu-Mare, folyó hó 10-én tartják esküvőjüket Koscicén. (M. k. é. h.)

— A Tábla súlyosította a pénzhamisító Fenyvesi és társainak büntetését. A közönség bizonyára élénken emlékezik még Fenyvesi Viktor pénzhamisító bandájára, akiket annak idején a törvényszék elítélt. Fenyvesi, Paraszka Sándor szucsági gazdával társulva, az elmúlt év tavaszán ezerlejeseket hamisított, amelyeket Kolozsváron és a környékbeli falvakban hozott forgalomba cinkostársával. A kolozsvári törvényszék a múlt év novemberében megtartott főtárgyaláson Fenyvesi Viktort háromévi börtönre, Paraszka Sándort kétévi és hat hónapi börtönre, a pénzterjesztő Paraszka Juont egyévi börtönre, Antal Erzsit és Dózsa Annát hat-hat havi fogházra ítélte. Felelbezés folytán a kolozsvári ítélőtáblához került az ügy, amely Manolescu tanácselnök elnökelete alatt a következő büntetést hozta: A törvényszéknek a Fenyvesire vonatkozó háromévi börtönbüntetését háromévi fegyházbüntetésre változtatta, melyhez még tizezer lej mellékbüntetést is csatolt. Paraszka Sándort két év és hathónapi börtön helyett ugyanannyi idejű fegyházra és ötezer lei mellékbüntetésre ítélte. Paraszka Juont egy évi börtönnel és kétezer lejjel, Antal Erzsit és Dózsa Annát négy-négy hónapi fogházra büntette. Az ítélet többi részét helybenhagyta. A főügyész súlyosbításért felelbezett, a védők pedig dr. Román Valér, dr. Ciordariu és dr. Xantopol semmisségi panaszt jelentettek be.

n. A Bauer-eset a párt Sewering poroszországi maradhat állásában. A van, azt kívánja, hogy öre vonuljanak vissza, a mányban a centrum és a foglalni és pedig dr. Hoalatt. Ez azonban nem a centrumnak a Barmat-ehertétele és ez dr. Hoefle a centrumbeliek is kimalhelyébe a német nemzeti

földeket

en meghatározott módon, módunkban a fizetést pony a szóbanforgó földek ára asabb (50—100%) al az ál, minek következtében nagy terület biztosítása, ztunk és ezidőszert csak iszponálhatunk az eredeti felt változással.

rendelkezésre álló terület — ez a korlátozás be és annak tudomásul vé, hogy egy dunam áránti befizetés 3 font, a szlet pedig dunamonként zmtáni jegyzések tehát ásul vétele és teljesítése

ndó alakuló gyűlésről az k.

előkészítő bizottság.

r leje ay ellen

rt haza. Később a román- tság körül volt szerepe, i vonatkozású teendőknek visszavonult a belpolika

alépéséig nem volt szük- i hivatásának betöltésére kkor azonban annál égnegnövekedett adósságait. e az is, hogy az engedélyvenezzer lejt kölcsönzött lig a saját zsebéből fizemrajutása idején kérvényt terhez és kérte az ügy ezter azonban megtagadta zett kölcsön kifizetését. a a liberális kormányt és fordult követeléseinek be- mitőszék előtt lefolytatott pviselőtében maga a mi- ki annak igazolását köve- kartól valóban kapott meg- a vezérkar iratai titko- yrt Lascunak csak hosszú megszereznie, akkor is ug- ita alá a hadügyminisz- ló volt, a miniszterelnök gy voltak hajlandók a fizetni, ha enyhíti parla-

miniszter oldotta meg a kálpolitikai aktivitásért ak az uralkodónál és a zezési alapjából kifizette kamataival együtt. Lascu- nenzéki képviselő felvetta ntetést is elfogadta, most hogy lássuk: enyhíteni lásait?

Ha rögtöni biztos és precíz **Információt** óhajt **bol- vagy külföldi cégek** ról, egyénekről, forduljon az „EXPRE” Tudakozódó Irodához, Timisoara, Belváros, v. Huny di-utca 8 Telefon 22-25.

Nagy
harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya min- den színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlín harisnya divat- színben	lei	69
C érna-muszlín minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR IS
 Divatkeztükben és költőtarunkban óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A gabonavámok felfüggesztése megnyugvást hozott a magyar gabonapiacra A magyarországi termelők a spekuláció megfékezését sürgetik

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid hírből megemlékeztünk arról, hogy Magyarország kormánya a megindult nagyarányú gabona- és lisztárúgás ellenesulyozására felfüggesztette a gabonavámokat. A gabonavámok felfüggesztése, a lisztvámok mérséklése, valamint az a körülmény, hogy az amerikai piacokon a buza ára már megállapodottnak tekinthető, megnyugvást hozott a magyarországi gabonapiacra is.

A kormány intézkedését úgy a fogyasztókörzség, mint a malomipar és a gazdákörzség megnyugvással vette tudomásul, bár a magyar termelők a buzavámok felfüggesztését nem tartják elegendő védekezésnek és indokolatlanul magas buzaárak letörésére és kívánják, hogy a kormány fékezze meg a spekulációt is. A gazdák ezen kívánságuk igazolására arra utalnak, hogy a budapesti tőzsdén a buza ára gyakran 24 óra alatt másfél aranykoronával is emelkedett, ami kétségtelenül beteg tünet s nem magyarázható a kereslet és kínálat gazdasági törvényszerűségével, hanem spekulatív mesterkedésre mutat. A termelők szerint a buza árának csak egyszer szabadna kialakulni a kereslet és kínálat alapján még pedig aratás után, amikor az ismert

szükséglet fedezésére megindul a kínálat és kereslet. Ezzel az állásponttal szemben a malmok és a gabonakereskedők arra hivatkoznak, hogy a spekuláció csak az esetben káros, ha készleteket halmoz össze és ezzel az árat indokolatlanul felhajtja. Ebben a káros működésben kell a spekulációt megakadályozni. Erre a szigorú tőzsdéi rendszabályokon kívül legjobb eszköz az, ha a készletek lehetőleg a termelő kezén maradnak. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha a mezőgazdasági üzemek tökeigényeit valamilyen módon kielégítik, hogy a gazdák ne legyenek kénytelenek cséplés után rögtön eladni gabonakészletüket. Ha a termelő az egész év folyamán elegendő gabonakészlettel rendelkezik, amelyet akkor vehet piacra, amikor az áralakulást kedvezőnek tartja, ellenesulyozhatja a tulhajtott gabonaszpekulációt.

A gabonavámok felfüggesztése mellett a lisztvámok mérséklésétől is jelentős eredményeket várnak. Érdekes, hogy a malmok körében úgy vélekednek, hogy idegen lisztet a lisztvámok mérséklése dacára sem fognak Magyarországra bevinni, mert nem valószínű, hogy a környező országok malmai olcsóbbak lehessenek, mint a magyar malmok.

— **Április 1-ig maradnak forgalomban az egy és két papirlejesek.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben az egy és két papirlejeseknek a forgalomból való végleges kivonását 1925 ápr. elsejében állapítja meg. Ezen ideig úgy a Banca Nationala, mint a többi állami intézetek kötelesek ezeket a kiscímletű papirlejeseket elfogadni, de azokat újból ki nem adhatják.

— **A bányászati terménypiac.** Temesvárról jelentik: A temesvári gabona- és terménypiacon a mákszimait buza kivételével, újból erősen emelkedtek az árak. Buza nagyon kevés van forgalomban, mert mákszimális áron a gazdák vagy egyáltalán nem, vagy csak elvéve adnak. A jelenlegi gabona-árak a következők: Rozs 830 lej, de csak nagyon kevés van forgalomban, zab 710—760 lej, de csak a legnagyobb utánjárással lehet kapni, morzsolt tengeri 520—525 lej, takarmányárpa 770 lej, sörárpa nincs. Valamennyi ár métermázsánként ab temesvári állomás értendő. — **A terményfélék mai ára a következő:** Muhar 400 lej, nagy készletek vannak belőle, de nincs kereslet, mert a muharmagot elvámolás tekintetében az elsőrendű magvak közé számítják és így lehetetlen a kivétel a magas vám miatt. A köles 550 lej, kenyérburgonya 380 lej, rózsaburgonya 420 lej, fehér bab 1100 lej, apró lencse 1200 lej, tányérlencse 2800 lej, hántott borsó 3000 lej, hagyma 800 lej, fokhagyma 5000—6000 lej minőség szerint, mák 4200 lej métermázsánként ab temesvári állomás. Dió alig van a piacon. A terménypiac szintén üzlettelen, egyformán tartozkodik úgy a kereslet, mint a kínálat. Az árak a piacra kerülő kis készletek miatt még a gyenge kereslet mellett is állandó emelkedő tendenciát mutatnak.

— **Sztojka és Krémer temesvári cég kényszerregegyezése.** Temesvárról jelentik: Sztojka és Krémer textilárú-cég kényszerregegyezési ügyében ma tartotta meg a törvényszék az első tárgyalást. A megjelent hitelezők a felajánlott 50 százalékos kvótát nem fogadták el és ezért a törvényszék új tárgyalást fog kiüzni.

— **Átpeccélik az osztrák bankjegyeket.** Bécsből jelentik: Március elsején az összes osztrák állami hivatalok áttérnek a schillingszámításra. Mivel erre a terminusra az elkészületben levő schilling-érmeket a pénzverde nem tudja elkészíteni, az osztrák nemzeti bank az összes forgalomban levő bankjegyeket átpeccélteti. Így a 10.000 koronás bankjegyekre egy schilling, a 100.000 koronásokra 10 schilling és a félmil-

liósokra 50 schilling vörös színű pecsétek kerülnek.

— **A csehszlovák szesz-törvény egységesítése.** Prágából jelentik: A pénzügyminiszterium most készítette el javaslatát a különféle érvényben lévő szesz-törvények unifikációjáról. A javaslatot a tavaszi ülésszakon tárgyalják le.

— **Ujabb kényszerregegyezés.** Marosvásárhelyről jelentik: Boczászki Márton marosvásárhelyi régiségkereskedő kényszerregegyezési eljárás megindítását kérte a törvényszéknél. Bejelentett passzívja 3.999.544 lej 2.400.000 lej aktívával szemben. Hitelezőinek 50 százalékos kvótát ajánlott fel.

A mai valutapiac

A mai napon is tovább tartott az üzletelenség. Üzletkötések csak elvéve fordultak elő a következő árfolyamokon: Osztrák korona 367—370, magyar korona 374—376, cseh korona 5-65—5-70, francia frank 10-50—10-55, svájci frank 37-35—37-40, dollár 193-00—193-50, angol font 925—927, olasz lira 8-05—8-10.

Valutapiac február 9-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1048-00, Berlin —, London 928-00, Newyork 193-75, Róma 808-00, Zürich 37-40, Bécs 27-00, Prága 572.

Bukarest. Valuták: Napoleon 736-00, márka 45-00, leva 133, török lira 102, font sterling 915, francia frank 10-70, svájci frank 37-00, olasz lira 815, drachma 330-00, dinár 300-00, dollár 191-75, lengyel marka 35-50, osztrák korona 28-00, magyar korona 26-00, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123-47—123-50, Amszterdam 208-75—208-75, Newyork 518-25—518-75, London 2474-00—2474-00, Páris 2772-50—2790-00, Milánó 2147-50—2147-50, Prága 1531-75—1531-75, Budapest 72-00—71-75, Belgrád 840-00—840-00, Bukarest 270-00—275-00, Varsó 100-00—100-00, Bécs 73-00—73-00.

Párisi tőzsde: Bukarest 960-00, Zürich 357-50.

Ha szeretne üzletet, gyárat, bányát vagy más iparüzemet venni, bérelni, vagy bérbeadni, elszámolásra átadni, vagy átvenni, elbírangu munkaerőt vagy állást keresni, avagy bármit akar megtenni, vagy gyors és megbízható kurier útján óhajlja ügyeit elintézni, úgy "Híradési Kurier és forduljon az „Express” Tűzoltóosztályhoz, Timisoara, Belváros, v. Huayadi-utca 8. szám. Telefon 22-25.

Világvárosi szenzáció
GARRET
repülő embercsoda
a Központi Barban

**Zeiss
Busch
Rodenstock**
szemlívog - különlegességek
KON MÁTYÁS FIA
1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók.

**HASZNÁLJON
CSAK
DURA
ELEMÉKET!**

Közgyűlési naptár

Február 14.

„Orient” Behozatali és Kiviteli R. T. Marosvásárhely. Rendes évi közgyűlés.

„Pallas” Bank és Kereskedelmi R. T. Temesvár. Rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 4 millió lej, tartalékalapok 300 ezer lej, betétállomány 1.745.243-82 lej, tiszta nyereség 478.011-49 lej.

Február 15.

Sváb Kereskedelmi és Iparbank R. T. Temesvár. Rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 10 millió lej, tartalékok 370.625 lej, betétek 60.592.471 lej, nyereség 1.706.694-37 lej.

Székelyhídi Népbank R. T. XIX. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 500.000 lej, tartalékok 60.220 lej, betétállomány 3.731.996-38 lej, tiszta nyereség 44.587-58 lej.

Gyergyótölgyesi Közgazdasági Bank R. T. XVIII. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 300.000 lej, tartalékok 53.192 lej, betétállomány 806.148 lej, tiszta nyereség 54.101 lej.

„Victoria” Takaré- és Hitelintézet R. T. Arad. Rendes évi közgyűlés. Alaptőkeemelés. Részvénytőke 12 millió lej, tartalékalapok 9.488.430-80 lej, betétek 85.282.649-47 lej, tiszta nyereség 5.641.574-06 lej.

— **Liberális bankalapítás Aradon.** Aradról jelentik: Aradon liberális tőkeérdekeltség tízmillió lej alaptőkével bankot létesít. Az erre vonatkozó tárgyalások már teljes befejezést nyertek, úgy, hogy a bank alakuló közgyűlését a napokban már meg is tartják.

— **Akcio az ötvenszázalékos fuvardíjtöbblet eltörlésére.** Nagyváradról jelentik: Ismeretes, hogy CFR. a határállomástól számított ötvenkilométeres körzeten belüli állomásokra irányított küldemények után ötvenszázalékos fuvardíjtöbbletet számít fel. A CFR. ezen fuvardíjtöbblet természetesen rendkívül megdrágítja a határmenti városokban az életet. A nagyvárad Kereskedelmi Csarnok a fuvardíjtöbblet eltörlése tekintetében akciót kezdett és memorandumot terjesztett a kormány elé, amelyben kéri, hogy utasítsa a CFR. vezérigazgatóságát a fuvardíjtöbblet megszüntetésére.

— **A kereskedők kongresszusa Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Február tizenötödikén fog lezajlani a bukaresti Sfatul Negutorese által összehívott kereskedő-kongresszus. A kongresszus iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg és azon — mint azt már jelentettük, — a szőnyegen lévő és a kereskedelmet érdeklő kérdéseken kívül a Vadul Commercial és az új szesz-törvény kerül tárgyalás alá.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

Szezo Kolozs

(Cluj-Kolozs tudósítójától.) megkezdődött a kolozsvári szeszlegység, melynek munkái időben ilyen egy szezonel.

Victoria-Vatianu.

A Victoria-volt Gunga (U) tetbe véve, a lehetőséget nyu

Temesvárt egyesület veti

Kinizsi—TAC—TM

Onodi és Golt Politechn

A marosvációs győzelm

főölt. A marosvációs szakszabvány csolyaverseny a kolozsvári v lozsváriak a m szombaton meg Hirsch Elemér Legutóbbi szárn verseny iránt bizonyosra vet fog szolgálni. Gárdos bevált sorra legyőzte

Rés

A kerületi 1000 és 5000 részletes eredmény 500 m. 1. mp. 2. Pakó Benc KAC 60 esett, azonban

1000 m. 1. 2. Marcinkiewicz 3. Pakó Béla K

5000 m. 1. mp. 2. Marcinkiewicz 3. Pakó Benc KAC 60

lenc induló. Schenkiewicz Lajos

A vidéki verseny résztvevői marosvásárhelyi lyázó bajnoka Csizsár MSE 14

Mükoresolyás Az országos dr., 2. Réthy Hajdu KAC. A eredményeiket a és a rossz jégnek

A győztesek letdíjakat és érm

Létrejött a Pozsonyban tegn ország kiküldöt

GYA

Gya

Körülbelül

SPORT

Szezonnyitó mérkőzések Kolozsvárt és Temesvárt

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvárt és Temesvárt tegnap megkezdődött a hivatalos futballszezon. A kolozsvári szezonnyitó mérkőzés, hogy őszinték legyünk, kellemes meglepetést hozott. Nem is mertünk gondolni arra, hogy az aránylag hideg időben ilyen szépszámú közönség nézzen végig egy szezoneleji mérkőzésen.

Két mérkőzést hirdettek a tegnapi napra, az egyik azonban — a CFR—Haggibbor — a vasutas csapat meg nem jelenése miatt elmaradt. A városi sporttelepen több mint 1000 főnyi közönség jelenlétében folyt le az első barátságos mérkőzés.

Victoria—Universitatea 1:0 (1:0). Biró dr. Vatiannu.

A Victoria Major góljával győz. Meglepő volt Guga (U) formája. A tréninghiányt tekintve véve, a mérkőzés sportszempontból meg lehetett nyújtott.

Temesvárt a szezonnyitón 6. elsőosztályú egyesület vett részt.

Kinizsi—Spárta CFR 7:2 (6:1). Frech (2), Teszler (3), Semler (2) a gólrúgók.

TAC—TMTE 4:0 (1:0). Holz, Majoros, Onodi és Golub rugták a gólokat.

Polltechnicum—Banatul 1:0 (1:0).

A marosvásárhelyi Bárdos Pál szenzációs győzelme a kolozsvári korcsolyázók fölött. A marosvásárhelyi Comitetul Regional téli szakosztály tegnap d. e. rendezett kerületi korcsolyaversenyt, amelyre csütörtök este telefonon a kolozsvári versenyzőket is meghívták. A kolozsváriak a meghívást elfogadták, ahogyan ezt szombaton megírtuk, a két Marzinkievicz fivér, Hirsch Elemér dr. és Pakó leutaztak a versenyre. Legutóbbi számunkban is megírtuk, hogy a verseny iránt nagy az érdeklődés és mindenki bizonyosra vette, hogy Gárdos meglepetésekkel fog szolgálni. Jólásunk ténylegesen bevált. Gárdos beváltotta a hozzáfűzött reményeket és sora legyőzte a kolozsvári játékosokat.

Részletes eredmények:

A kerületi gyorskorcsolyázó bajnokság 500, 1000 és 5000 méteres futamokból állt, melyek részletes eredményei a következők:

500 m. 1. Marcinkievicz Lajos KKE 57.8 mp. 2. Pakó Béla KKE 58 mp. 3. Schultz Ferenc KAC 60 mp. Kilenc induló. Gárdos elsetett, azonban felkelve 66 mp. alatt befutott.

1000 m. 1. Gárdos Pál MSE 2 perc 02 mp. 2. Marcinkievicz Lajos KKE 2 perc 3 mp. 3. Pakó Béla KKE 2 perc 4 mp. Kilenc induló.

5000 m. 1. Gárdos Pál MSE 11 perc 7.5 mp. 2. Marcinkievicz Zoltán KAC 11 perc 20 mp. 3. Pakó Béla KKE 11 perc 37 mp. Kilenc induló. Schultz, Baatz, Ferenczi és Marcinkievicz Lajos feladták a versenyt.

A vidéki versenyzők mint az országos verseny résztvevői indultak. A pontozás alapján a marosvásárhelyi kerület 1925. évi gyorskorcsolyázó bajnoka Gárdos Pál MSE 9 pont, 2. Csizsár MSE 14 pont, 3. Molnár MSE.

Műkorcsolyázás. Bajnok: Réthy MSE.

Az országos versenyben első Hirsch Elemér dr., 2. Réthy MSE, 3. Beke Lajos KKE, 4. Hajdu KAC. A kolozsvári versenyzők gyenge eredményeiket a szokatlanul kicsiny pályának és a rossz jégnek magyarázzák.

A győztesek és helyezettek értékes tiszteletdíjakat és érmeket nyertek.

Létrejött a magyar—cseh sportbéke. Pozsonyban tegnap, vasárnap összeültek a két ország kiküldöttjei. Hosszas tanácskozás után

létrejött Magyarország és Csehszlovákia között a sportbéke. Az egyezmény, amelyet a kiküldöttek kötöttek egymással, lehetővé teszi a magyar csapatok csehországi szereplését és viszont. A konvenció minden bizonnyal, nagyban elősegíti Középeurópa futballnívójának emelkedését.

A Haggibbor ping-pong versenye. Vasárnap délelőtt rendezte meg a Haggibbor a Patria-kávéház emeleti helyiségében az idei első ping-pong versenyt. A verseny iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. **Részletes eredmények: Seniorok versenye.** 1. Baumzweig, Marcell (H.), 2. Goldner Miksa (H.), 3. Goldner Armin (KAC). Az első három játéktudása között alig van differencia. **Juniorok versenye.** 1. Rosenfeld György (H.), 2. Schwartz Zoltán (H.), 3. Bermann Jenő. A győztesek és a helyezettek a Haggibbor ezüst és bronzérmeit nyerték. Kiczko Mátyas, a magyarországi bajnokság harmadik helyezettje, csak a verseny napján érkezett Kolozsvárra és emiatt nem vehetett azon részt.

Vesztünk

hétanként 4 waggon mangalica kócsk disznót 130 kg - ól feljebb, „EXPRESS” Export Import osztálya, Traisoura, Belváros, v. Hunyadi-u. 8. Telefon 22-25

A. MĂRCULESCU

ZIMMER RĂȘTOAR

BUÇUREȘTI

NŌVĂȚOLĂU-ȘI AȘVĂNYZȘIROSȚĂU

SALĂȚA-ȘI MAYONNAISEOLĂU
„FLOR EXTRA”

NĂPRAFORGŌ-ȘI REPCĂOLĂU

MĂYERS LĂNOLĂU ȘI LĂKKLĂNOLĂU

„MONOPOL”
FŌZŌTT LĂNOLĂU

DUPLĂN FŌZŌTT LĂNOLĂU

CONSISTENS ZȘIROK.

BŌR-ȘI UȘ-ȘI PĂȚĂZȘIR

KĂPĂȘĂȚŌK MĂNDEN JOBB ŪZLETBEN

Ha művész! kivételű fa-, vas- vagy rűz-

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse sajnálja az utat SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermeit, asztalosok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjumosóda, gyapjufésőde, kamgarn, vigogne-szövdőde, takácsműhelyek, műgyapjagyár, apretura, festőde.

Kűfűtt és szövdűttárgyár
Kűrűbelűl 1500 munkűst foglalkoztat. Saját konfekciű és juhtenyőszűs.

Carneval!

Estélyi és báli

ruha-ujdonságok megérkeztek

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek nagy ruházata

Cluj

Cal. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-79 Telefon

Carneval!

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Fedák Sári erdélyi vendégszereplése.
Nagyváradról jelentik: Gróf László, a nagyváradai színház igazgatója néhány esti vendégszereplésre leszerződött Fedák Sári ismert budapesti operettírával és Kis Ferenc színésszel. A vendégszerepléssel kapcsolatosan úgy értesülünk, hogy Fedák Sári a Madame Pompadour, János vitéz, Antónia előadásában a jövő héten fel is lép. Nagyvárad szereplésük után Kolozsvár, Arad, Temesváron is szerepelnek. A vendégek majd valamelyik erdélyi színtársulattal Bukarestben is fel fognak lépni.

A színházi iroda közleményei

Csütörtök: Tükörfolyosó, pénteken Nótáskapitány. A heti műsorban csere történt. Csütörtök este lesz Bernstein új, gyönyörű drámájának, a Tükörfolyosónak a bemutató előadása premierbérletben s pénteken este lesz a Nótáskapitány előadása a Horváth Mici vendégjátékával, 71 számú a bérletben.

Tükörfolyosó. Párisban, ahol a Gimnase-ban, Budapestben, ahol a Vigaszínház mutatta be Bernstein újabb drámáját, az a nézet alakult ki, hogy a színdarab az a legszebb darabja. Mélyenszántó, érdekesítő, nemes és finom munka, amely bizonyára nálunk is el fogja ragadni a közönséget. A Tükörfolyosónak csütörtökön este lesz az első előadása. A szombati második előadás kivételesen fél nyolckor kezdődik.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Fügefalevél (4-éjszere, rendes helyárrakkal, napi bérlet 70 szám B, sorozat 60)

Szerda: Fügefalevél (Operettejüdség, 5-éjszere, bérletszűnetben, rendes helyárrakkal, sorozat 61)

Csütörtök: Tükörfolyosó (Újdonság, először, premiere bérlet 39 szám, premierehelyárrakkal, sorozat 62)

Péntek: Nótáskapitány (15-éjszere, Horváth Mici vendégjátékával, premiere helyárrakkal, napi bérlet 71 szám A, sorozatszáma 63)

Szombat d. u. fél 4-kor: A cigány (Ifjúsági előadás, mérsékelt helyárrakkal, szennygyörgyi István főlépésével. Előadó Rácz József, sorozat 64)

Szombat este fél 8-kor: A tükörfolyosó (2-éjszere, napi bérlet 72 szám B, rendes helyárrakkal, sorozatszáma 65)

Szombat este fél 11-kor: Fügefalevél (Operettejüdség 6 éjszere, bérletszűnetben, premiere helyárrakkal, sorozat 66)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: Aladár nem számár (Gyermekelőadás, első helyárrakkal, sorozat 67)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Kis Gróf (Mérsékelt helyárrakkal, sorozat 68)

Vasárnap este 8-kor: Az ember tragédiája (113-éjszere, bérletszűnetben, premiere helyárrakkal, sorozat 69)

Hétfő: Az ember tragédiája (114-éjszere, rendes helyárrakkal, bérletszűnetben, sorozat 70)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Kedd, február 10. A legtekintélyesebb francia film. *Violettera*. Hatalmas monumentális dráma, rendkívüli pathológiai pszichológiával 9 felvonásban. Filmre alkalmazta a híres francia rendező Henry Roussell. Főszerepben a szép francia művésznő Raquis Meller.

Uránia-mozgó. Kedd, február 10. Az ördög hídja. Izgalmas és lebilincselőalandor-dráma 6 felvonásban.

Apollo-mozgó. Kedd, február 10. Néma ház. Szenzációs bűnügyi kalendordráma 6 felvonásban. Főszerepben Hip-Hop.

Veszünk

Archimédes mérleggyár
Heffer & Co. Cluj, Strada General Poutis 19-21.

Telefon 12-29. Rador No 2396

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel, bélelések és paplan nagyraktára.

APRÓHIRDETESEK

Egyeszeri közlésnél egy szó 3-4, vastagabb betűvel 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő**

Motorok
Szivőgáz 20-60 HP. Benzin 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel 40, 50 HP. Gőzgépek félstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. Összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett. Kéjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

Kézimunkák és perzsa-szőnyeg előadó Kleinál, Malom-utca 7., emelet.

Eladó gépek. 3 db revolver falseréppis, új. 3 db. Duda- és falseréppis, kézi és erőhajtásra. 3. számú Gaz-féle tegiaprés, napi teljesítmény 10,000 drh. 1. számú téglaprés, hozzá cserepantomata és 10,000 drh szarító keret. 1 db benzines fűvágó motor, 4 HP. 1 db abszoluter fűvágó, kombinált ma-óval. 3 számú 1 x kalapács 4 tonnás. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók, Friedrich Testvérek Gépgyár, Timisoara.

Elköltözés miatt belvárosban családi ház előnyesen eladó. Értekezni Nagyáruház Pista Mihai Viteazul. 8548

Egy szoba kiadó komplett bútorral. Weisz Izsák Kiribát-u. 60.

Ha szép és eredményesen hirdetni óhajt vagy propaganda tervezetét óhajt kidolgoztatni, forduljon az „EXPRESS” Hirdető Irodához, Timisoara. Belváros. v. Hanyadi-utca 8 sz. Telefon 22-25

Transmissiót Martinocólból, csiszolva, kilonként 24 lej, gyűrűs csapágyakat, kuplungokat, fali-gyámokat stb. előnyösen szállít, kiváló minőségben Friedrich Testvérek gépgyára, Timi-oara.

Pincemester, ki Bihar-diószeg-n szőlőkezelési és Budafok-on pincemestri tanfolyamot végzett, rum, likör stb. gyártásához ért, állást változtatna. Cim a kiadóban. 8545

Motorokat, benzin, nyersolaj, szivőgáz, 15 lóerőtől fűfelé, ióított állapotban is keresek készpénz mellett vételre. Elias Győző, Timisoara, Radulescu 6.

Keresek a textil detail számában jártas fiatal segédet azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével Weisz Adolf nagykereskedés - Alba-Iulia - címzendők. 8539

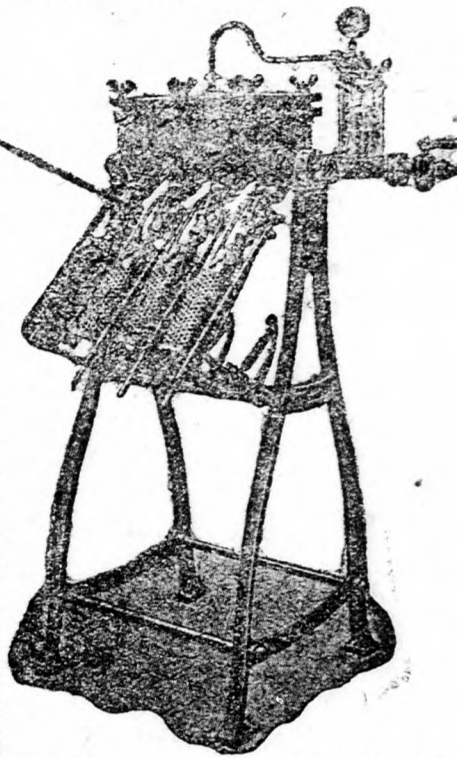
Vanderer autó, két-üléses, garantált, kiváló karban előadó, Friedrich Testvérek Temesvár.

Ort. izr. házhoz bejáró szakácsnő ajánlok. Györgyfalvi u. 86. 8549

Két egymásbanyiló, hűlőn bejárata batorozatlan szobát keresünk könyvtár részére. „Magas ár” jellegre a kiadóba.

Megnyilt Rador 2501
Böszörményi és Erdélyi
hölgyfodrász és manikür szalonja
Főtér 22. sz., udvarban
Mindenemü hajmunka, speciális hajfestés.

Sörlefejtő készülék

4 és 6 csapos,

valamint ezek alkatrészei állandóan kaphatók a

Banca Industrială și Comercială-nál

CLUJ, Strada Gen. Neculcea

No 2 Hener-palota

Kérjen árajánlatot

Talcum (Federweiss) és Pudertalcum legprimább stajer ár minden mennyiségben.

Csontolaj üvegekben, csinosan csomagolva.

Vaselinolaj hordóban és kisebb tételben is állandóan leg-lesőbb napi árban kapható.

Telef: n: 1-35 és 4-07

Aradi

Olajipar

R-T-nál -- Arad.

Telegramm: Olajipar.

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna sörkülönlegességek
Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

Telefon 9-18 Telefon

Gurahonci

Sürgönycim: Kornho'z, Arad

prima portland cementet szállít

Kornis Zsigmond és Márton, Arad, a gurahonci cementgyár vezérképviseelő

Jönnek a hideg és a nedves napok

Ezek és ezek panaszkodnak meghűlésről, nátháról és rheumatikus fájdalmakról. A mi elektromos

házi fényfürdőnk

a legjobb oltalom mindezek ellen. Izasztó hatása van, a szívet nem támadja meg s ezért különösen jó hatása az anyagcsere zavarainál. Minden elektromos vezetékbe bekapcsolható.

Kapható: SIEMENS és HALSKE művek

gyártmányainak elárásítójánál, Cluj, Piata Cuza Voda No 15. Román Villamossági Társaság, Siemens-Schuckert R-T. Gyengeáram osztály Rador No 2418

Szerkesztőségi hivatal és...
Cluj-Kolozsvár
L. Pop. (Brassay-utca)
Telefon: ...
és kis...
Zs. N...
A ké...
szerk...
zend...
Ramas

1925 február

A francia a dem...

fol...
mar...
dem...
mist...

Hitem szerin...
nális problémák...
a lefegyverzés...
reparáció problé...
kiszákmányolása...
helyezték előtér...
kel, ha föl akar...
a Dawes-tervnek...
pillanatnyi nehé...
Amidőn a b...
példát mutatun...
hogy saját orsz...
volna, anélkül, l...
is föladtunk vol...
Arra a kérdé...
jövő elé, habozá...
ban nem szabad...
hogy az azonnal...
nem multak el a...
őszinte nyilatkoz...
Évekre lesz s...
lapodásokat, ame...
tosítják, végleges...
sokat kell fárado...
az eddig megtett...
Ami a pénzü...
kedvező. Azonban...
átgondolt nagy sz...
tagadni, hogy Fr...
mialatt elpusztito...
leti és nyugati...
maga viseli a ter...
kellett volna a t...
ismeri országunk...
francia nemzet a...
deni. A nép nem v...
arra a bizalomra...
Ugy Francia...
a világ külső álla...
Ezt pedig teszem...
dátatos teljesítmé...
ciánk rendbejön é...
vább fejlődik, akk...
mi a többi régi...
ciákkal teljes öss...
ország feltékeny...
ságát és nem avat...
kájába. Fontos az...
tartózkodást tanus...
Nem csinálunk pe...
nem fogunk túrni...
Kétsége...

Belgrád, febr...
vezérei 12-én c...
össze Belgrádban...
állott új helyzete...
tet március heted...
Az eddigi vál...
leg tévesek, mert...
arról számolnak k...
155 szavazatot k...
zatával szemben...
erősítésre szorul...
teszik a hivatalos...
Kormányköröl...
változások leszne...
távozik és utódja...
lesz, akit különbe...
Tegnap az a l...
közlelni óhajt a...
azonban ellene m...
amely a horvát p...
tását határozta el...
már parlamenti in